کسب و کار

هرمزگان قطب تولید شتر

اقلیم گرم و کم‌آب هرمزگان شرایطی فراهم کرده که شتر به‌عنوان یکی از سازگارترین گونه‌های دامی با محیط‌های خشک، به‌ظرفیتی مهم برای اقتصاد روستاهای این استان تبدیل شود؛ ظرفیتی که با جمعیتی حدود ۲۰ هزار نفر شتر، اشتغال هزاران نفر و ورود تدریجی فناوری‌های نوین، چشم‌اندازی تازه برای توسعه دامداری سازگار با کم‌آبی در جنوب کشور ترسیم می‌کند. استان هرمزگان با در اختیار داشتن حدود ۲۰ هزار نفر شتر یکی از مناطق مهم پرورش این دام در کشور به‌شمار می‌رود و بخش قابل توجهی از این جمعیت در مناطق شرقی استان از جمله میناب، سیریک و جاسک نگهداری می‌شود؛ مناطقی که شترداری در آن‌ها نقش مهمی در تأمین معیشت خانوارهای روستایی دارد.

به گزارش ایرنا و براساس آمارهای موجود، بیش از ۳ هزار و ۲۴۵ نفر در هرمزگان به‌صورت مستقیم در حوزه شترداری فعالیت دارند و این حرفه در بسیاری از مناطق استان به یکی از مشاغل پایدار روستایی تبدیل شده است.

سومین استان پیشرو در پرورش شتر

مدیر امور دام سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان در این راستا با اشاره به جایگاه این استان در صنعت شترداری کشور، گفت: هرمزگان با حدود ۲۰ هزار نفر شتر سومین استان پیشرو کشور در پرورش شتر به‌شمار می‌رود.

حمید آمیغی افزود: اکنون ۳ هزار و ۲۴۵ نفر به‌صورت مستقیم در حوزه شترداری استان فعالیت دارند و این حرفه در بسیاری از مناطق هرمزگان به یکی از مشاغل سودآور روستایی تبدیل شده است.

وی با اشاره به بازار مصرف محصولات شتر اظهار کرد: افزایش تقاضا برای گوشت شتر در استان‌های یزد، کرمان، فارس، خراسان جنوبی و اصفهان بازار مناسبی برای دامداران هرمزگانی ایجاد کرده و سالانه حدود هزار نفر شتر از این استان به بازارهای هدف ارسال می‌شود.

مدیر امور دام جهاد کشاورزی هرمزگان شتر را دامی «چندمنظوره و اقتصادی» توصیف کرد و گفت: گوشت، شیر و پوست شتر هر کدام بازار مصرف و ارزش اقتصادی مناسبی دارند و همین مسئله شترداری را به فعالیتی سودآور تبدیل کرده است.

آمیغی ادامه داد: برای توسعه این صنعت، تسهیلات بانکی ویژه‌ای نیز در نظر گرفته شده است؛ به‌گونه‌ای که برای هر نفر شتر مولد و شیری ۲۰۰ تا ۲۱۰ میلیون تومان و برای هر نفر شتر گوشتی حدود ۱۲۰ میلیون تومان تسهیلات پرداخت می‌شود.

وی همچنین از توزیع ماهانه بیش از هزار و ۸۰۰ تن سبوس میان دامداران استان خبر داد و گفت: این اقدام نقش مهمی در کاهش هزینه‌های خوراک دام و پایداری اقتصادی واحدهای شترداری دارد.

ورود فناوری‌های نوین به شترداری

یکی از تحولات اخیر در صنعت شترداری هرمزگان، استفاده از ردیاب‌های هوشمند جی‌پی‌اس برای کنترل و مدیریت شترهاست؛ فناوری‌ای که برای نخستین بار در استان به‌صورت آزمایشی اجرا شده است.

آمیغی در تشریح این طرح اظهار کرد: ردیاب‌های ویژه شتر با قابلیت شارژ خورشیدی و برقی، به‌صورت کمربندی بر گردن دام نصب می‌شوند و امکان رصد لحظه‌ای موقعیت شتر از طریق تلفن همراه برای دامدار یا ساربان را فراهم می‌کنند.

به گفته وی، این سامانه علاوه بر کمک به پیدا کردن شترهای گمشده، هنگام نزدیک شدن دام به جاده‌ها هشدار می‌دهد و می‌تواند از وقوع بسیاری از تصادف‌ها و خسارت‌های مالی و جانی جلوگیری کند.

وی افزود: اجرای آزمایشی این طرح در روستای «چاه‌فعله» بندرعباس نتایج موفقیت‌آمیزی داشته و در صورت تأمین اعتبار و استقبال دامداران، توسعه آن در سایر مناطق استان نیز در دستور کار قرار می‌گیرد.

آمیغی ادامه داد: علاوه بر اجرای طرح ردیاب‌های هوشمند، گشت‌های ساربانی نیز برای کنترل تردد شترها فعال شده است.

وی اضافه کرد: این گشت‌ها با خودروهای مجهز، علائم هشداردهنده و نیروهای آموزش‌دیده، در هماهنگی با پلیس و دستگاه‌های اجرایی، وظیفه هدایت و مدیریت دام‌ها در حاشیه جاده‌ها را برعهده دارند.

پس از سال‌ها ممنوعیت بهره‌برداری چوب

آغاز برداشت یا عقب‌گردی بزرگ در جنگل‌های شمال؟

فاطمه طالبیان شریف | با وجود هشدارهای مکرر کارشناسان جنگل‌ها درباره پیامدهای جبران‌ناپذیر دستکاری در جنگل‌های شمال، بار دیگر اجرای تبصره‌های ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم توسعه در کانون توجه قرار گرفته است. بر پایه این ماده، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور قصد دارد درختان شکسته و افتاده را از بستر جنگل خارج و در عین حال، بخش‌هایی از عرصه‌های کم‌تراکم جنگلی را به کشتزارهای زراعت چوب تبدیل کند؛ اقدامی که از نگاه منتقدان می‌تواند به تشدید روند تخریب، تسهیل زمین‌خواری و آسیب به گونه‌های بومی بینجامد.

گروهی از منتقدان طرح برداشت درختان شکسته و افتاده بر این باورند منافع اقتصادی فعالان صنعت چوب در پسِ این تصمیم نقش پررنگی دارد. در واقع مخالفت با این رویکرد تازه نیست. کارشناسان جنگل طی سال‌های گذشته بارها تأکید کرده‌اند حتی درختان افتاده نقشی حیاتی در چرخه زیستی جنگل دارند و حذف آن‌ها فشار مضاعفی بر اکوسیستم‌های آسیب‌دیده وارد می‌کند. با این حال، گزارش‌های منتشرشده نشان می‌دهد برنامه آغاز عملیات برداشت همچنان روی میز قرار دارد و مسئولان در پی کلید زدن آن هستند، بی‌آنکه نگرانی‌های علمی فروکش کرده باشد.

در این میان علی‌اکبر عالیشاه، دادستان مرکز استان مازندران در هفته ابتدایی اردیبهشت در جلسه‌ای با حضور مدیران سازمان منابع طبیعی با اشاره به وجود درختان شکسته در جنگل‌ها گفت: این موضوع خود یکی از عوامل تحریک‌کننده قاچاقچیان چوب است و باید برای جمع‌آوری و مصرف قانونی این چوب‌ها اقدام شود. دادستانی استان این موضوع را به طور مستمر رصد می‌کند و هر گونه اهمال یا کوتاهی در این زمینه مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

هادی کیادلیری، معاون آموزش و مشارکت‌های مردمی سازمان محیط زیست کشور به عنوان یکی از مخالفان سرسخت برداشت این درختان از جنگل‌های شمال چند روز پیش در نشستی تخصصی که با تلاش کارگروه زیست‌بوم انجمن افراز در تهران برگزار شد، در تضاد با نظر دادستان عنوان کرد: قاچاق چوب در حضور مأمور منابع طبیعی انجام می‌شود، اگر می‌خواهند جلو قاچاق را بگیرند، باید جلو بازار آن را بگیرند. بررسی بسیار سطحی و کلی، ناظران را به کارگاه‌ها و کارخانه‌های قاچاق چوب هدایت می‌کند. با کمترین بررسی می‌توانند بفهمند کدام کارگاه چوب‌بری در حال قاچاق درختان جنگلی است، بنابراین اگر قصد دارند جلو قاچاق چوب را بگیرند، کارگاه و کارخانه تولید چوب را کنترل کنند؛ البته با نظارت واقعی.

ضرورت هر گونه مداخله در جنگل‌ها بر پایه شاخص‌های پایداری

نایب رئیس انجمن جنگلبانی کشور در این ارتباط در گفت‌وگو با قدس اظهار می‌کند: طرح ممنوعیت بهره‌برداری چوبی جنگل‌ها ابتدا در سال ۹۲ بر اساس مصوبه هیئت وزیران مطرح شد؛ یعنی بر اساس بهره‌برداری طرح‌های قبلی، به صورت تخصصی فقط امکان برداشت درختان شکسته، افتاده و آفت‌زده امکان‌پذیر بود.

کیادلیری ادامه می‌دهد: در سال ۱۳۹۶ و با طرح برنامه توسعه ششم، هر گونه بهره‌برداری چوبی از جنگل‌های شمال ممنوع شد. به دلیل پشتوانه فنی و علمی، بهره‌برداری بیش از حد و اشکالات فنی بسیار زیاد طرح‌های جنگل‌داری در آن زمان، هر نوع بهره‌برداری چوبی از جنگل‌های شمال ممنوع و تا سه سال اجازه برداشت درختان شکسته و افتاده داده شد ولی پس از سه سال یعنی سال ۱۳۹۹ هر گونه برداشت باید بر اساس طرح‌های مبتنی بر شاخص‌ها و معیارهای پایداری انجام می‌شد.

وی می‌افزاید: قرار بود این طرح‌ها تهیه شوند ولی متأسفانه هیچ وقت تهیه نشدند؛ هرچند اکنون گفته می‌شود یک سری طرح‌های جنگل‌داری نوین تهیه شده که هنوز شاید به رؤیت کسی نرسیده و شفاف نشده باشد و حتی بخش‌های تحقیقاتی یا خود سازمان محیط زیست هم از جزئیات و چگونگی این طرح خبر ندارند. پس از آن مجوزهایی صادر شد که درختان شکسته و افتاده برداشت شوند. در واقع از همان ابتدا این امر خلاف و اشتباه بود چون هر گونه دخالت در جنگل‌ها باید بر اساس طرح‌های پایداری باشد و اگر در طرح‌های پایداری تأیید و تصویب شود باید دید آیا می‌شود درخت شکسته یا افتاده را حذف کرد یا خیر.

کمبود درختان شکسته؛ میراث بهره‌برداری‌های گذشته

معاون آموزش و مشارکت‌های مردمی سازمان محیط زیست کشور، چند دلیل در مورد اینکه چرا درختان شکسته و افتاده نباید در جنگل‌ها برداشت شوند، برمی‌شمارد و می‌گوید: نخست اینکه فعلاً آمار درستی از این درختان شکسته در جنگل‌های ما از لحاظ میزان، پراکنش و کیفیت آن‌ها وجود ندارد چون این درخت‌ها پس از مدتی دچار پوسیدگی می‌شوند و هیچ نوع کیفیت اقتصادی ندارند. مطمئناً وقتی شما آماری نداشته باشید نتیجه درستی هم نخواهید داشت. حال اگر آمار، سطح پراکنش، الگوی پراکنش در جنگل‌ها و میزان کیفیت آن‌ها را داشته باشیم تا بتوانیم به لحاظ اقتصادی محاسبه بکنیم که بصرفه است یا نه، شاید بتوان تصمیم گرفت که آن‌ها را برداریم یا خیر.

کیادلیری می‌افزاید: به طور طبیعی باید دست‌کم ۱۰درصد در هر هکتار از این درختان سرپا و خشک در جنگل‌ها باقی بماند یعنی تمام این محاسبات باید انجام شود چون از نظر اکولوژیکی وجود این درختان شکسته و افتاده بسیار حائز اهمیت است و نبود این درختان در جنگل‌ها موجب طغیان بیماری‌ها می‌شود، برعکس آنچه دوستان می‌گویند.

وی در ادامه ضمن اشاره به مزایای این درختان بیان می‌کند: این درختان شکسته و افتاده محل زندگی انواع حشرات، پرندگان و جوندگان مفید است یعنی خودش به عنوان یک زیستگاه کوچک محاسبه می‌شود پس تمام این محاسبات باید اتفاق بیفتد تا شما اجازه داشته باشید چوبی را برداشت کنید یا برداشت نکنید. نگاه به جنگل‌ها مانند گذشته نیست که فقط اقتصادی ببینیم و جنگل را نابود کنیم. تاکنون چنان دستبرد زده و دستکاری کرده‌ایم که این جنگل‌ها از درختان تهی شده است، درختان ۵۰۰ و ۷۰۰ساله به دلیل بهره‌برداری با همین اسم‌ها و دلایل حذف شدند و اکنون ما باید ۷۰۰ سال دیگر منتظر بمانیم تا به آن درختان دسترسی پیدا کنیم فقط برای اینکه پیمانکاری می‌خواست درختی را قطع کند و از چوبش سود ببرد.

نایب رئیس انجمن جنگلبانی کشور با تأکید بر اینکه طبق منابع علمی تعداد درختان شکسته در جنگل‌های شمال کشور کم است، دلیل آن را این گونه توضیح می‌دهد: زمانی که در گذشته بهره‌برداری صورت می‌گرفت هر درختی که به قطر مشخصی می‌رسید را قطع می‌کردند و نمی‌گذاشتند آن درخت پیر یا تبدیل به درخت شکسته و افتاده شود. مقالات علمی نشان می‌دهد میزان این درختان کم است و اگر همین الان هم محاسبه کنیم به لحاظ آماری می‌بینیم که نیاز داریم بسیاری از این درخت‌ها باقی بمانند.

چرا فقط حاشیه جاده‌های جنگلی؟!

کیادلیری درخصوص دو دلیلی که در سازمان منابع طبیعی برای بهره‌برداری از این درختان مطرح شده، عنوان می‌کند: نخست اینکه حضور این درختان سبب طغیان آفات و بیماری‌ها می‌شود، در حالی که کلاً غلط است و من به عنوان متخصص در این زمینه کاملاً این مسئله را رد می‌کنم؛ چرا که یک دانه حشره آفت در این درخت‌ها نمی‌توانید پیدا کنید جز حشرات و موجودات مفید؛ دوم اینکه گفته می‌شود حضور این درختان موجب آتش‌سوزی می‌شود که این هم کاملاً غلط است به خاطر اینکه ما در خود جنگل‌ها از قبل که بهره‌برداری هم می‌شد بعضی مناطق را به عنوان شاهد نگهداری می‌کردیم که هیچ وقت بهره‌برداری نشود و اگر قرار بود این‌ها باعث آتش‌سوزی شوند پس تمام آن مناطق شاهد باید همیشه کانون آتش می‌بودند که به هیچ وجه این گونه نیست.

وی با اشاره به این نکته که خود سازمان منابع طبیعی عنوان می‌کند ۹۰ تا ۹۵ درصد آتش‌سوزی‌ها منشأ انسانی دارد، بیان می‌کند: برای جلوگیری از این آتش‌سوزی‌ها می‌توانید روی آموزش مردم کار کرده و آن را حل کنید نه اینکه درختان را به این بهانه‌ها بردارید.

معاون آموزش و مشارکت‌های مردمی سازمان محیط زیست کشور پس از تشریح این دو دلیل می‌گوید: برای بهره‌برداری می‌گویند برویم از حاشیه جاده‌های جنگلی برداشت کنیم، اگر فرضاً این دو دلیل شما درست باشد که درست نیست، چرا فقط می‌خواهید حاشیه جاده جنگلی را برداشت کنید! برای اینکه سیم نقاله یا سیمی که می‌توانند هیزم چوب‌ها را بیرون بکشند اطراف آن جاده‌های جنگلی خیلی راحت و اقتصادی است؛ یعنی هیچ دلیل فنی پشت این قضیه وجود ندارد و فقط نگاه سودجویانه است؛ در حالی که ابتدا باید خیلی محکم به لحاظ علمی تأیید شود و بعد بتوانند هر گونه دخالتی در این جنگل‌ها انجام دهند.

کیادلیری ضمن اظهار تأسف برای برداشت این درختان، اضافه می‌کند: به محض اینکه این کار اتفاق بیفتد خیلی از درختان را از این به بعد کت خواهند زد؛ به این معنی که قاچاقچی‌ها تنه آن‌ها را تبر می‌زنند تا خشک شوند تا به بهانه برداشت درختان خشک سرپا و خشک افتاده شروع به قطع این درخت‌ها کنند.

وی با بیان اینکه حال جنگل‌های شمال اصلاً خوب نیست و ما شاهد مرگ و میر دسته‌جمعی درختان در جنگل‌ها هستیم، می‌افزاید: نمی‌دانم چه اصراری است که بهره‌برداری‌ها به جنگل‌های شمال برگردد. تاکنون بهره‌برداری بیش از حد اتفاق افتاده و توان جنگل‌ها را برای بازسازی بسیار کم کرده که در جنگل‌های شمال قابل مشاهده است. یک درصد خاک این مملکت جنگل‌های هیرکانی است؛ جنگل‌هایی که با اینکه یک درصد و سطحش کم است اما چندین میلیون ساله و میراث طبیعی جهان است.

طرح برداشت درختان شکسته وجاهت قانونی ندارد

نایب رئیس انجمن جنگلبانی کشور در خصوص اینکه آیا اهرم اجرایی وجود دارد که بتواند جلو این اتفاق را بگیرد، می‌گوید: قانون اجازه این کار را نمی‌دهد؛ چرا که برداشت درختان شکسته و افتاده طرح نیست و عملیات برداشت است و هر گونه دخالت و مدیریت در جنگل‌های شمال نیاز به طرح دارد. تا زمانی که طرح‌های مبتنی بر شاخص پایداری تصویب نشود و به تأیید تمام متخصصان نرسد کسی اجازه ندارد به نام طرح برداشت درختان شکسته و افتاده اقدام کند. ضمن اینکه اصلاً نمی‌توان پیش‌بینی کرد سال بعد به خاطر باد و طوفان درختان شکسته افتاده دارید یا ندارید و وقتی نمی‌توانید پیش‌بینی کنید، چطور می‌توانید از الان این امر را برنامه‌ریزی کنید!

کیادلیری با اشاره به اینکه اهمیت اکولوژیکی این امر آن قدر زیاد است که نباید راجع به آن حتی صحبت کرد، می‌افزاید: در این درختان حشراتی وجود دارند که ما به آن‌ها حشرات باستانی می‌گوییم و خیلی از آن‌ها شناسایی نشده‌اند چون ما هنوز خیلی از عناصر جنگل‌های شمال را مطالعه نکرده‌ایم.

وی در پایان با ابراز مخالفت خود با این گونه برداشت‌ها، این امر را راهی برای برگشت دوباره قطع درختان جنگل‌های شمال می‌داند و ادامه می‌دهد: این کار به لحاظ اقتصادی هم بصرفه نیست یعنی در سال‌های آخری که بهره‌برداری جنگل‌های شمال ایران اتفاق می‌افتاد، ۱۰درصد چوب از جنگل‌های شمال می‌توانستند تأمین کنند چون سطحی نداشت ولی همان ۱۰درصد خسارت بی‌نهایتی را ایجاد می‌کرد. حال الان که فقط می‌خواهند درختان شکسته و افتاده را برداشت کنند چند درصد آن ۱۰درصد می‌شود؟ آن زمان که بهره‌برداری می‌کردند طبق آمار خودشان می‌گفتند ۱۰درصد چوب نیاز کشور از جنگل‌های شمال برداشت می‌شود حال بسیاری از این درختان شکسته و افتاده ارزش تجاری هم ندارد و بسیاری از آن‌ها پوسیده است و باید خیلی در جنگل بماند و هزینه بسیار بالایی خواهد داشت. این برداشت مگر چقدر از نیازهای چوبی کشور را می‌تواند برطرف کند که اصرار بر آن دارید مگر اینکه افراد خاصی بخواهند از این مسائل سود ببرند!

جدول ۹۴۵۳

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

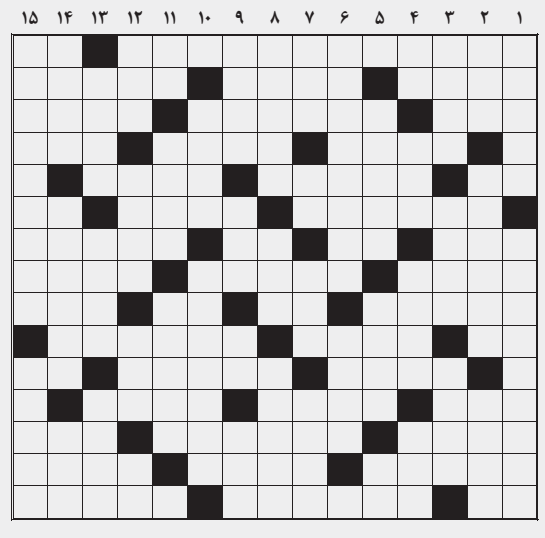

افقی

۱. کتابی از سنایی غزنوی - نوعی زغال‌سنگ ۲. نوعی زردآلوی خشک - ستاره - معدن سنگ خواف ۳. از محصولات ایران خودرو - رنگی از خانواده نقره‌ای - جذاب ۴. نقاش - ترانه - نماز یک‌رکعتی ۵. الهه آفتاب مصر باستان - سرپرستی - شتر ماده ۶. دو استقامت - بلندقامت - جوی خون ۷. دانش - خط‌کش مهندسی - ناراست - دو خط روبه‌روی هم که هیچ گاه هم را قطع نکنند ۸. زن شوهرمرده - عمل - تمدنی باستانی در پایین‌دست بین‌النهرین ۹. خالق «کمدی الهی» - بدی - بنیان - جدید ترکی ۱۰. زمین ترکی - آشیانه مرغان شکاری - چیره شدن ۱۱. هشت تای یونانی - خوشاب - صفحه اینترنت ۱۲. بزرگواری - ماه دوم سال - ترکیبی از ید ۱۳. اکو - مجنون - روح ۱۴. از حبوبات پرتنوع و پرکاربرد - نام دخترانه وطنی - میان‌وعده ۱۵. حرف تکراری - پایتخت ازبکستان - بخشی از سیستم ترمز خودرو

عمودی

۱. حق باید به او برسد - پدربزرگ گرامی پیامبر اعظم(ص) ۲. قرض - اعمال و کنش‌ها - از چهار جهت اصلی جغرافیایی ۳. سمت چپ - خدای محلی تبس در مصر باستان - سخنور ۴. از مبطلات روزه - واحدی در سطح - پرده‌در - از واجبات نماز و روزه ۵. از انواع کودهای شیمیایی - مانند - یازده ۶. خودکار - ماهر ۷. بی‌زبان - نفی عرب - شهر باران - صفحه مدور خودرو ۸. نگهبانی - تار - فضا ۹. توانا - امیدواری - عزیز عرب - گندم سوده ۱۰. فرایند شیمیایی باردار شدن ذرات - پاییز ۱۱. ابریشم نامرغوب - همیشه - محمود ۱۲. از تقسیمات ارتشی شامل دو یا چند گردان - بازیکن ایرانی سوئدی تیم فوتبال اتحاد کلباء امارات که سابقه بازی در برتفورد انگلیس را هم در کارنامه دارد - حرف نهم یونانی - ضمیر غایب ۱۳. کفش چوبی کرمانشاهی - روغن در گویش بچه‌لندن - کنکاش ۱۴. مقوای شناسایی - کشتی جنگی تندرو - ضمیری تازی ۱۵. استعفا دادن - خودرو حمل سیمان

حل جدول شماره قبل

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ن	ی	ک	و	ل	ا	س	ا	پ	ر	ت	■	ش	خ	م
۲	ف	ر	د	ا	■	ر	و	ز	ی	■	ق	ش	ل	ا	ق
۳	ت	ا	■	ل	د	■	ژ	ل	ا	ت	ی	ن	■	م	د
۴	■	ق	ن	د	ا	ق	ه	■	ن	و	ز	ا	د	■	م
۵	ق	■	س	ه	ی	م	■	ه	و	ر	ا	■	ا	ن	ه
۶	ا	س	ب	■	م	ق	ت	ل	■	ج	د	ا	ی	ی	■
۷	و	ر	■	ق	ا	م	ف	و	ت	■	ه	م	ر	ا	ز
۸	و	ر	ا	م	■	ه	ن	■	ی	م	■	ا	ه	ک	ی
۹	ت	ا	و	ی	ل	■	ن	ا	پ	ا	ل	م	■	ا	د
۱۰	■	س	ر	ش	ا	ر	■	ی	ا	ر	ا	■	ب	ن	ا
۱۱	م	ت	س	■	ل	ا	ه	■	■	ا	ت	ا	ق	■	ن
۱۲	ی	■	ت	ا	م	ی	ل	■	پ	ل	ی	ک	ا	ن	■
۱۳	ن	ک	■	ب	و	ت	ا	ک	س	■	ن	س	■	م	ت
۱۴	و	ا	و	ا	ن	■	ک	ا	ر	د	■	ی	ل	ا	ن
۱۵	ر	ل	ه	ی	ا	و	ا	ه	■	ف	ی	ر	و	ز	ه